

К.В. Калєнік, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

В.І. Федак, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У РАМКАХ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Соціально-економічні й політичні зміни в суспільстві, зміцнення державності України, входження її в цивілізоване світове співтовариство неможливі без структурної реформи національної системи вищої освіти, спрямованої на забезпечення мобільності, працевлаштування та конкурентоспроможності фахівців з вищої освіти. Метою Болонського процесу є створення європейського наукового й освітнього простору задля розширення можливостей випускників, збільшення мобільності громадян на європейському ринку праці та конкурентоспроможності європейської вищої школи. Практичне здійснення навчального процесу за кредитно-модульною системою дало можливість з'ясувати переваги та недоліки цієї системи, які є більш-менш загальними для багатьох навчальних закладів України. До переваг відносять: можливість членів освітнього простору продовжувати навчання в інших країнах, можливість завдяки стандартизації дипломів працевлаштовуватись в інших країнах; вільний вибір предметів студентами; збільшення ролі студентського самоврядування; переорієнтацію на роботу студента протягом всього семестру, а не на іспитовій сесії. Своєю чергою, до недоліків відносять те, що практично неможливо реалізувати принцип мобільності, відсутня фактична можливість вільного вибору студентами предметів, студентам важко перевірити кількість отриманих балів протягом семестру, важко отримати необхідну навчальну літературу та матеріали для самопідготовки, зменшується доступність освіти, спостерігається погіршення її якості.

Навчальний процес відбувається набагато ефективніше, якщо він пов'язаний із вирішенням виробничих або проблемних ситуацій, має значну мотиваційну основу, а зацікавленість предметом дослідження сприяє ефективності розумової діяльності. Підготовка сучасного фахівця-дослідника можлива за умов дотримання творчого розвитку особистості студента, індивідуалізації процесу навчання на що і спрямована кредитно-модульна система організації навчального процесу. Нині є сенс так організувати науково-дослідний процес, щоби студенти осягнули усі сфери професійного становлення, що

забезпечить формування дослідника, творчий розвиток особистості якого досягається використанням у навчальному процесі інноваційних форм організації діяльності, створенням наукових центрів, дослідницьких лабораторій. Це дозволяє об'єднати дисципліни, що вивчаються студентами на різних курсах у блоки, забезпечуючи їх системну підготовку до задачі іспитів з ключових дисциплін та державного екзамену за фахом. Відтак, обов'язковим є вивчення курсу „Основи наукових досліджень”, що має прояв у різних методиках та підходах, кінцевою метою яких є не лише процес засвоєння, а й творчого усвідомлення та наукового пізнання на евристично-науковому рівні. Дану дисципліну слід начитувати вже на 1 – 3 курсах навчання, з метою поширення серед студентства необхідності займатися творчою науковою діяльністю. На першому курсі це може бути просте читання лекцій, ознайомлення з ключовими моментами наукової діяльності, на другому та третьому – більш глибоке вивчення матеріалу, що передбачатиме здачу екзамену з даної дисципліни. Відтак, уміння правильно, логічно побудувати власну думку, чітко викласти її зміст – одна з вимог наукового дослідження, що веде до глибокого усвідомлення термінологічного апарату та набуття методологічних основ наукового дослідження. Пріоритетним на сучасному етапі розвитку освіти слід вважати використання освітніх технологій особистісно-діяльнісного спрямування. Особистісно-діялісна орієнтація навчання – це сучасна освітня форма, яка передбачає всебічне використання досвіду навчальної діяльності студента на всіх етапах лекційних, практичних, семінарських, лабораторних та інших форм занять. Набутий досвід навчальної діяльності стає відправним пунктом в організації подальшого навчання з метою формування нового навчального досвіду студента або засвоєння ним різних видів людської діяльності. Основні ідеї такої моделі навчання трактуються на сучасному етапі у формі: реалізації на заняттях особистісно-орієнтованого спілкування; збагачення змісту навчання емоційним, особистісно важливим матеріалом для підвищення фахового рівня підготовки бакалавра, спеціаліста, магістра; стимулювання позитивних інтелектуальних почуттів студентів; здійснення диференціації та індивідуалізації у навчальній та виховній роботі; діалогу між студентами, викладачами і студентами як домінуючої форми пізнавального спілкування; залучення студентів до самоаналізу способів діяльності, самопізнання і самовдосконалення у різних видах діяльності; формування самооцінки; багатоваріантності та гнучкості прийомів і способів організації